

Ylivieskan kaupunki

**KULTTUURIKASVATUS-
SUUNNITELMA**

KULTTUURIPOLKU

YLIVIESKAN KAUPUNKI
Kulttuuripalvelut
Kirjastopalvelut
2022

SISÄLLYS

JOHDANTO.....	1
1 TERVETULOA MUKAAN KULTTUURIPOLULLE	1
2 SUUNNITELMAN TAVOITTEET	1
3 KULTTUURITOIMINTA IKÄRYHMITÄIN TAI LUOKKA-ASTEITTAIN	1
3.1 Luokka-asteet esikoulu ja 1.....	2
3.1.1 Konsertti	2
3.1.2 Kirjastovierailu	2
3.2 Luokka-aste 2.....	2
3.2.1 Taidenäyttely	2
3.2.2 Kirjastovierailu ja kirjavinkkaus	2
3.3 Luokka-aste 3.....	2
3.3.1 Wanhan ajan päivä Kotiseutumuseo Puuhkalassa	2
3.3.2 Kirjavinkkaus, lukudiplomiin innostaminen, harjoitellaan kirjojen löytämistä hyllyistä.....	3
3.4 Luokka-aste 4.....	3
3.4.1 Sirkuspaja ja Kulttuurikävely.....	3
3.4.2 Kirjavinkkaus, lukudiplomiin innostaminen, tutustuminen verkkokirjastoon	3
3.5 Luokka-aste 5.....	3
3.5.1 Tutustuminen teatteriin	3
3.5.2 Kirjavinkkaus ja tiedonhaun opetusta	3
3.6 Luokka-aste 6.....	4
3.6.1 Ympäristötaidepaja	4
3.6.2 Kirjavinkkaus ja tiedonhaun opetusta	4
3.7 Luokka-aste 7.....	4
3.7.1 Konsertti- tai teatteriesitys	4
3.7.2 Kirjastovierailu, tiedonhaun oppitunti verkkokirjastoon ja tutustuminen e-aineistoihin.....	4
3.8 Luokka-aste 8.....	4
3.8.1 Konsertti- tai teatteriesitys	4
3.8.2 Kirjailijavierailu.....	4
3.9 Luokka-aste 9.....	5
3.9.1 Konsertti- tai teatteriesitys	5
3.9.2 Kirjailijavierailu.....	5
4 HYVINVOINTIASPEKTI OSANA KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMAA SEKÄ LAAJENNUS LASTEN JA NUORTEN TOIMINNAN ULKOPUOLELLE	5

JOHDANTO

Kulttuurikasvatussuunnitelma on työkalu kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatuksen toteuttamiseen kunnassa osana lasten ja nuorten kulttuurikasvatuksellisessa sivistystyössä.

Kulttuurikasvatussuunnitelma takaa kaikille lapsille ja nuorille tasa-arvoisen mahdollisuuden kokea taidetta ja osallistua monipuolisesti paikalliseen kulttuuriin.

Ylivieskan kaupungin kulttuuripalvelut on toteuttanut yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa kulttuurikasvatustyötä pitkään. Yhteistyö on käsittänyt koululaiskonsertteja, taidenäyttelyitä, Kotiseutumuseo Puuhkalan Wanhan ajan päiviä, Helaalan Myllyn tutustumiskäyntejä, kulttuurikävelyitä, bändikatselmuksia ja muita erilaisia kulttuurillisia tempauksia.

Kulttuurikasvatussuunnitelma antaa perusrungon lasten ja nuorten kulttuurillisen sivistyksen kehittymiseen ja kasvuun Ylivieskan kaupungissa. Suunnitelma on laadittu Ylivieskan kaupungin kulttuuripalveluiden ja kirjastopalveluiden yhteistyönä.

1 TERVETULOA MUKAAN KULTTUURIPOLULLE

Ylivieskan kaupungin kulttuuri- ja kirjastopalveluiden kulttuurikasvatussuunnitelma Kulttuuripolku on suunnitelma siitä, miten kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatusta toteutetaan Ylivieskan kaupungissa. Suunnitelma takaa kaikille kaupungin lapsille ja nuorille tasavertaisen mahdollisuuden tutustua monipuolisesti paikalliseen kulttuuriin sekä osallistua erilaisiin kulttuuritapahtumiin ja kirjastopalveluiden toimintaan.

Perusopetuksen opetussuunnitelmassa (1.8.2016 alkaen) kulttuurikasvatussuunnitelma mainitaan paikallista opetussuunnitelmaa täydentävänä mahdollisuutena. Sen laatimisessa voi hyödyntää kulttuuripalveluiden runsasta kokemusta koulujen kanssa toteutettavasta kulttuurikasvatuksesta.

2 SUUNNITELMAN TAVOITTEET

Ylivieskan kaupungin tavoitteena on taata lapsille ja nuorille yhdenvertainen mahdollisuus kokea ja luoda taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä. Yhdenvertaisuuden tavoitteena on, että oppilas tutustuu oppivelvollisuutensa aikana mahdollisimman monipuolisesti eri kulttuurinlajeihin, jotka tukevat kulttuurikasvatuksellisuutta. Monipuolinen kulttuuriin tutustuminen rikastuttaa lasten ja nuorten kokemusmaailmaa sekä valmentaa heitä tulevaisuuden kulttuuritoimijoiksi ja kulttuurin kuluttajiksi.

3 KULTTUURITOIMINTA IKÄRYHMITTÄIN TAI LUOKKA-ASTEITTAIN

Jokavuotinen kulttuurillinen toiminta-ajatus kattaa eri luokka-asteet seuraavan kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti.

Yhteistyökuviot koulutoimen ja kirjastopalveluiden kuin eri järjestöjen, yhdistysten, kolmannen sektorin osaajien ja kulttuurin ammattilaisten kanssa monipuolistavat kokonaisuutta ja mahdollistavat isojenkin kokonaisuuksien toteutuksen.

3.1 Luokka-asteet esikoulu ja 1

3.1.1 Konsertti

Kulttuuripalveluttilaayhteistyössä lastenkulttuurin ammattilaisilta koulutoimen ja varhaiskasvatuspalveluiden kanssa konsertin tai teatteriesityksen, minkä eskari- ja ykkösluokkalaiset pääsevät veloituksetta katsomaan.

Laajennusosa: Kokonaisuuden voi toteuttaa myös työttömien toimintana, palvelutalossa, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.

Opetellaan konserttikäyttäytymistä.

3.1.2 Kirjastovierailu

Ensimmäisen kirjastovierailun aiheena ovat kirjastonkäytön perusasiat, kuten lainaaminen ja palauttaminen, kirjojen käsittely ja kirjastossa käyttäytyminen. Tutustutaan lastenosastoon. Lapsille voidaan antaa omat kirjastokortit, tai opettaja voi lainata kirjat luokassa luettaviksi. Keväällä voidaan 1.-luokkalaisille järjestää kirjavinkkausta ja eskareille kuvakirjojen esittelyä. Lukudiplomin voi ottaa käyttöön heti, kun lukutaitoa on riittävästi.

3.2 Luokka-aste 2

3.2.1 Taidenäyttely

Alakoulun toisluokkalaiset pääsevät tutustumaan taidenäyttelyyn opastetulla kierroksella. Taiteilija perehdyttää oppilaat maalausteeseen ja kuvien asetteluun sekä Kulttuurikeskus Akustiikassa olevaan taidenäyttelyyn. Vierailuja on yksi tai kaksi lukuvuoden aikana.

Laajennusosa: Kokonaisuuden voi toteuttaa myös työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.

3.2.2 Kirjastovierailu ja kirjavinkkaus

Ohjattu kirjastovierailu, jonka aikana kerrataan kirjastonkäytön säännöt ja tutustutaan kirjastoon.

Helppolukuisiin kirjoihin keskittyvä kirjavinkkaustunti sopii erittäin hyvin 2.-luokkalaisille, ja sen yhteydessä voidaan esitellä lukudiplomin käyttöä.

3.3 Luokka-aste 3

3.3.1 Wanhan ajan päivä Kotiseutumuseo Puuhkalassa

Kolmasluokkalaiset tutustutetaan yhteistyössä Kotiseutuyhdistyksen kanssa Puuhkalan kotiseutumuseolla Wanhan ajan päivään. Päivässä perehdytään entisaikojen puhde- ja askartelutöihin. Päivän mummit ja papat ovat kertomassa millaista elämä ja arki sekä koulu olivat heidän ollessaan yhdeksänvuotiaita.

Laajennusosa: Kokonaisuuden voi toteuttaa myös työttömien toimintana, avoimena toimintana, työhyvinvointikokonaisuutena tai muokattuna palvelutalossa.

3.3.2 Kirjavinkkaus, lukudiplomiin innostaminen, harjoitellaan kirjojen löytämistä hyllyistä

Kirjavinkkaus. Kirjavinkkauksissa voidaan opettajan toiveiden mukaan keskittyä johonkin teemaan, kuten esim. salapoliisikertomuksiin, runoihin tai tietokirjoihin. Lukudiplomia voidaan hyödyntää.

Kirjastonkäytön oppitunti, jolla harjoitellaan kirjojen löytämistä hyllyistä harjoitustehtävien avulla.

3.4 Luokka-aste 4

3.4.1 Sirkuspaja ja Kulttuurikävely

Yhteistyössä ulkopuolisen toimijan kanssa järjestetään sirkustelupäivä, jossa toimitaan sosiaalisessa yhteistyöympäristössä ideoiden ja kokeillen eri sirkustaiteeseen liittyviä temppuja ja esityskoreografioita.

Laajennusosa: Kokonaisuuden voi toteuttaa myös työttömien toimintana, avoimena toimintana, työhyvinvointikokonaisuutena tai muokattuna palvelutalossa.

Museosihteeri vie neljäsluokkalaiset kulttuurikävelylle tutustuttaen heidät Ylivieskan kaupungin historiaan tarinoiden kautta sekä kertoen kaupungissa sijaitsevien patsaiden ja muistomerkkien historiasta ja perinteestä.

Laajennusosa: Kokonaisuuden voi toteuttaa myös työttömien toimintana, avoimena toimintana tai työhyvinvointikokonaisuutena.

3.4.2 Kirjavinkkaus, lukudiplomiin innostaminen, tutustuminen verkkokirjastoon

Kirjavinkkaus. Kirjavinkkauksissa voidaan opettajan toiveiden mukaan keskittyä johonkin teemaan, kuten esim. salapoliisikertomuksiin, fantasiaan tai urheiluaiheisiin kirjoihin. Lukudiplomia voidaan hyödyntää.

Tutustutaan verkkokirjastoon ja opetellaan löytämään kirjoja hyllystä.

3.5 Luokka-aste 5

3.5.1 Tutustuminen teatteriin

Teatterivierailu Elämystalo Artteriin. Tutustutaan teatterin kulisseihin, kuunnellaan esitelmä teatterin tekemisestä ja näytöksiin valmistavasta työstä. Nähdään ote teatterikappaleesta.

3.5.2 Kirjavinkkaus ja tiedonhaun opetusta

Kirjavinkkaus. Kirjavinkkauksissa voidaan opettajan toiveiden mukaan keskittyä johonkin teemaan, kuten esim. fantasiaan ja sciifiin tai historiallisiin romaaneihin. Lukudiplomia voidaan hyödyntää.

Tiedonhaun opetusta opettajan toiveiden mukaan esimerkiksi silloin, kun oppilaat tarvitsevat tietoa esitelmää varten.

3.6 Luokka-aste 6

3.6.1 Ympäristötaidepaja

Toteutetaan yhteisötaideprojekti ympäristötaidepajassa Kotiseutumuseo Puuhkalan pihapiirissä taiteilijan ohjauksessa.

Laajennusosa: Kokonaisuuden voi toteuttaa myös työttömien toimintana, avoimena toimintana, työhyvinvointikokonaisuutena tai muokattuna palvelutalossa.

3.6.2 Kirjavinkkaus ja tiedonhaun opetusta

Kirjavinkkaus. Kirjavinkkauksissa voidaan opettajan toiveiden mukaan keskittyä johonkin teemaan, kuten esim. fantasiaan ja sciifiin tai historiallisiin romaaneihin. Lukudiplomia voidaan hyödyntää.

Tiedonhaun opetusta opettajan toiveiden mukaan esimerkiksi silloin, kun oppilaat tarvitsevat tietoa esitelmää varten.

3.7 Luokka-aste 7

3.7.1 Konsertti- tai teatteriesitys

Seurataan konsertti- tai teatteriesitys Kulttuurikeskus Akustiikassa. Opetellaan konserttikäyttäytymistä.

3.7.2 Kirjastovierailu, tiedonhaun oppitunti verkkokirjastoon ja tutustuminen e-aineistoihin

Tiedonhaun oppitunti, jossa opetellaan harjoitusten avulla käyttämään verkkokirjastoa ja tutustutaan kirjaston e-aineistoihin. Lisäksi luokille järjestetään tarvittaessa mahdollisuus käyttää kirjastoa myös varsinaisen aukioloajan ulkopuolella. Lukudiplomi on käytettävissä.

3.8 Luokka-aste 8

3.8.1 Konsertti- tai teatteriesitys

Seurataan konsertti- tai teatteriesitys Kulttuurikeskus Akustiikassa. Alustus ja esittely tulevasta kulttuuritilaisuudesta.

Laajennusosa: Kokonaisuuden voi toteuttaa myös työttömien toimintana, avoimena toimintana, työhyvinvointikokonaisuutena tai muokattuna palvelutalossa.

3.8.2 Kirjailijavierailu

Mahdollisuuksien mukaan kirjailijavierailu. Opettajien toiveiden mukaista ohjelmaa. Luokille järjestetään tarvittaessa mahdollisuus käyttää kirjastoa myös varsinaisen aukioloajan ulkopuolella. Lukudiplomi on käytettävissä.

Laajennusosa: Kokonaisuuden voi toteuttaa myös työttömien toimintana, avoimena toimintana, työhyvinvointikokonaisuutena tai muokattuna palvelutalossa.

3.9 Luokka-aste 9

3.9.1 Konsertti- tai teatteriesitys

Seurataan konsertti- tai teatteriesitys Kulttuurikeskus Akustiikassa. Tehdään oma arviointi koetusta kulttuuritilaisuudesta.

3.9.2 Kirjailijavierailu

Mahdollisuuksien mukaan kirjailijavierailu. Opettajien toiveiden mukaista ohjelmaa. Luokille järjestetään tarvittaessa mahdollisuus käyttää kirjastoa myös varsinaisen aukioloajan ulkopuolella. Lukudiplomi on käytettävissä.

4 HYVINVOINTIASPEKTI OSANA KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMAA SEKÄ LAAJENNUS LASTEN JA NUORTEN TOIMINNAN ULKOPUOLELLE

Kulttuurikasvatussuunnitelman ja kuntastrategian yhdistäminen hyvinvointiin sisältyvin osa-aluein on järkevää niin ideologisesti kuin toteuttajien työmahdollisuuksien kannalta sekä myös talousarvion näkökulmasta.

Kulttuurikasvatussuunnitelmassa mainitut kokonaisuudet, teemapäivät ja retket on mahdollista toteuttaa hieman muunneltuina sisältöinä myös eri ikäryhmien tai eri ryhmien toiminnan osana mahdollisuuksien mukaan. Kulttuurihetkiä on hyvä toteuttaa eri tiloissa kuten esimerkiksi palvelutaloissa, kirjastossa, kaupungin museokohteissa ja puistoissa. Myös kouluryhmiä voi yhdistää eri ryhmien kanssa samaan tapahtumahetkeen.

Kulttuurihyvinvoinnin levittämisen kannalta koulutusta taidemuodoista suositellaan pitämään säännöllisesti yllä. Eri ikäisten kerhojen toiminnan ohjaajia, palvelutalojen virikeohjaajia tai muita kiinnostuneita varten pyritään järjestämään koulutushetkiä, jotka antavat tietoa taiteenaloista ja niihin liittyvistä kokonaisuuksista. Edellä mainitulla tavalla teemataiteenaloja voidaan viedä eteenpäin myös paikallisena toimintana ja levittää osaksi ikäihmisten, erityisryhmien, perhekahviloiden, työttömien tai työhyvinvoinnin asiakkaiden tarjontaa.

Ylivieskan kaupungin kulttuuripalvelut mahdollistaa veloitusettomia konserttilippuja työttömien yhdistykselle ja sosiaalitoimen asiakkaille vuosittain mahdollisuuksien mukaan.

Ylivieskan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelmaan on kirjattu laajennusmahdollisuuksia suunniteltuihin lasten ja nuorten kulttuurikokonaisuuksiin.

